

gelter og udgivelser, men som også vil præge disse. Lindstrøms kritiske og samtidigt nøgterne forhold til slesvig-holstensk politik vil gøre det vanskeligt at fortie eller bagatellisere en række mindre »europæiske« aspekter af den slesvig-holstenske udvikling efter 2. verdenskrig i den fælleseuropæiske forbrødrings navn.

Carsten Mogensen

Gustav Jonasson (under medvirken af *Lars Sköld*): Per Edvin Sköld 1946–1951. *Studia Historica Upsaliensia*, Distribution Almqvist & Wiksell, Stockholm 1976.

Per Edvin Sköld var medlem af den svenske riksdags andetkammer fra 1917 til 1964 og minister på skiftende poster i socialdemokratiske regeringer i 23 år.

Bogen rummer hans optegnelser af forskellig karakter, små sammenhængende fremstillinger og egentlige dagbogsoptegnelser, fra årene 1946–1951, samt 7 historiske studier af begivenheder, som Skölds optegnelser kan bidrage til at belyse. Det er problemstillinger i disse års svenske politik, specielt de snævrere parlamentariske krisesituationer ved ministerskifter og regeringsforhandlinger.

For danske læsere vil bidraget om de nordiske forsvarsforhandlinger i 1948–49 nok være det mest interessante. Sköld beretter f. eks., at udenrigsminister Gustav Rasmussen ville forbande den dag Danmark kunne blive tvunget til at tilslutte sig en vestlig stormagtsalliance.

Ingen af de 7 studier betyder en omkalfatring af opfattelsen, som den har dannet sig i forvejen. En lille sten sættes her og der bedre på plads eller flyttes en smule. Det er professionelt arbejde, hvor Gustav Jonasson omhyggeligt gør rede for, hvad han har haft adgang til på hvilket stadium i sit arbejde, f. eks. at det relevante bind af Tage Erlanders erindringer udkom i slutfasen af arbejdet med den foreliggende bog. Det er ikke overraskende, at Sköld og Tage Erlander har interesseret sig for de samme begivenheder, heller ikke at Gustav Jonasson i de 7 studier beskæftiger sig med de samme ting.

Der er ganske oplagt en risiko ved at lade problemstillingerne i den grad bestemme af, hvad politikerne selv var optaget af og hvad de selv opfattede som spændingsfyldte forhandlingsfaser. Det er ikke givet, at interessen langvarigt kan samle sig om, nøjagtigt hvilke socialdemokratiske top-politikere der gjorde hvad i de få dage, hvor Tage Erlander blev Per Albin Hanssons efterfølger.

På den anden side skal man næppe undervurdere politikeres egen evne til – allerede mens begivenheder står på – at erkende, at nu sker der noget vigtigt. Den politiske polemik kan til tider efterlade aldeles ligegyldige spørgsmål til historikernes opklaringsarbejde, men lige så hyppigt har den grebet fat i udviklingens afgørende led.

Under alle omstændigheder bidrager de samtidige optegnelser, erindringerne og historikernes arbejde med sådanne episoder til en sikrere erkendelse af den parlamentariske koreografi. Sådant erkendelse er der både i Gustav Jonassons studier og – unægteligt mere fornøjeligt skrevet – i Skölds optegnelser.

Henrik S. Nissen

Klaus Jørgensen: »Hjælp fra Danmark«. En studie i dansk u-landspolitik 1960–71. *Odense University Studies in History and Social Sciences*, vol. 40. Odense Universitetsforlag 1977. 440 s. 92,00 kr.

Den foreliggende bog er identisk med en licentiatforhandling, som Klaus Jørgensen har udarbejdet ved Odense Universitet 1973–76. Der foreligger efterhånden en pæn portion